

TABLO 1

Alkollü İçki Dağıtım Yetki Belgesi Bulunan Üretici/İthalatçı Firmaların, Tarım ve Orman Bakanlığı'na Gönderdiği Aylık Satış Raporlarına Göre Hazırlanan 2004-2020 Yıllarına Ait Alkollü İçki Yıllık Piyasaya Arz Verileri

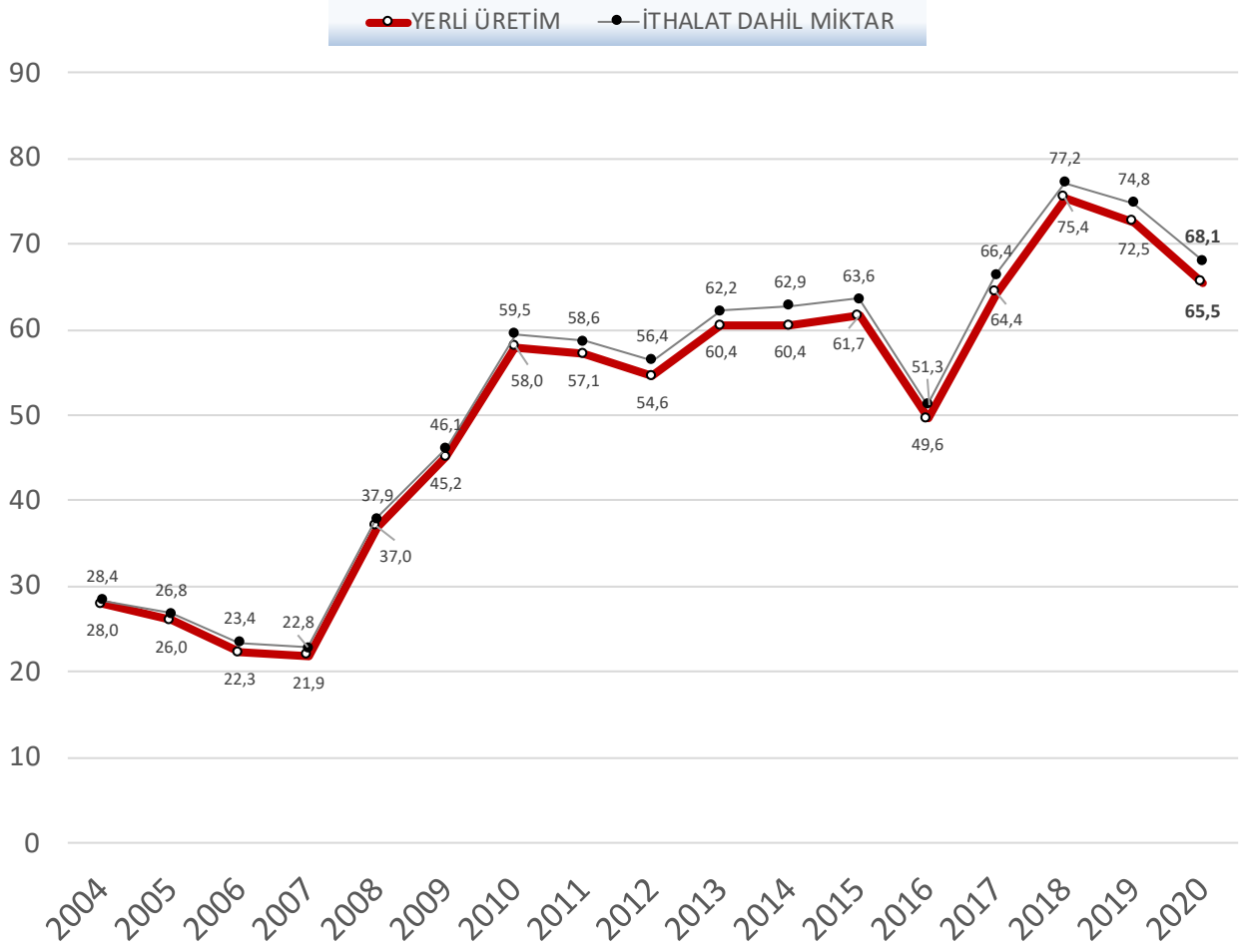
Yıl	YERLİ ÜRETİMDEN SATIŞ (litre)			İTHALAT MİKTARI (litre)			YERLİ + İTHALAT TOPLAM (litre)			İHRACAT MİKTARI (litre)		
	Şarap	Rakı	Viski	Şarap	Rakı	Viski	Şarap	Rakı	Viski	Şarap	Rakı	Viski
2004	27.961.642	44.167.330	46.558	423.457	0	1.864.673	28.385.099	44.167.330	1.911.231	2.983.572	2.146.162	513
2005	26.004.883	44.683.223	39.898	825.485	0	736.674	26.830.368	44.683.223	776.572	2.696.959	2.741.622	420
2006	22.265.371	46.517.680	50.161	1.145.886	0	1.550.487	23.411.257	46.517.680	1.600.648	2.698.119	2.337.516	16.867
2007	21.921.703	42.716.023	0	919.092	0	1.433.995	22.840.795	42.716.023	1.433.995	2.512.268	2.731.018	949.616
2008	36.981.293	44.602.479	0	926.226	0	1.671.075	37.907.519	44.602.479	1.671.075	2.342.914	2.711.534	0
2009	45.162.887	44.698.058	0	980.151	0	2.544.165	46.143.037	44.698.058	2.544.165	2.415.059	2.456.330	0
2010	57.952.540	46.380.793	2.656	1.503.069	0	2.465.679	59.455.609	46.380.793	2.468.335	2.190.795	2.382.388	0
2011	57.128.955	48.810.329	0	1.513.780	0	4.453.765	58.642.735	48.810.329	4.453.765	2.468.222	2.564.857	0
2012	54.597.133	44.611.011	0	1.813.781	0	4.504.537	56.410.914	44.611.011	4.504.537	2.593.281	2.925.609	0
2013	60.410.206	42.336.790	0	1.829.832	0	4.902.898	62.240.038	42.336.790	4.902.898	2.774.409	3.254.795	0
2014	60.416.965	40.267.282	0	2.441.235	0	6.097.096	62.858.199	40.267.282	6.097.096	2.629.956	3.107.686	0
2015	61.681.318	39.201.309	0	1.945.323	0	7.015.857	63.626.641	39.201.309	7.015.857	2.811.045	3.873.522	0
2016	49.582.818	35.447.822	0	1.710.183	0	6.863.938	51.293.001	35.447.822	6.863.938	2.922.481	3.382.471	0
2017	64.368.310	37.316.029	0	2.059.432	0	8.214.105	66.427.742	37.316.029	8.214.105	2.934.197	3.463.098	0
2018	75.388.304	35.934.117	0	1.809.395	0	9.048.994	77.197.699	35.934.117	9.048.994	2.736.241	4.061.907	0
2019	72.544.277	27.763.381	0	2.293.793	0	10.176.125	74.838.070	27.763.381	10.176.125	3.179.805	3.491.695	0
2020	65.539.320	30.379.327	0	2.528.928	0	13.622.361	68.068.248	30.379.327	13.622.361	1.759.590	3.287.295	0

Kaynak: www.tarimorman.gov.tr'den alınan verilere göre hazırlanmıştır. Nisan 2021
Şarap rakamlarına köpüren şaraplar dahil değildir.

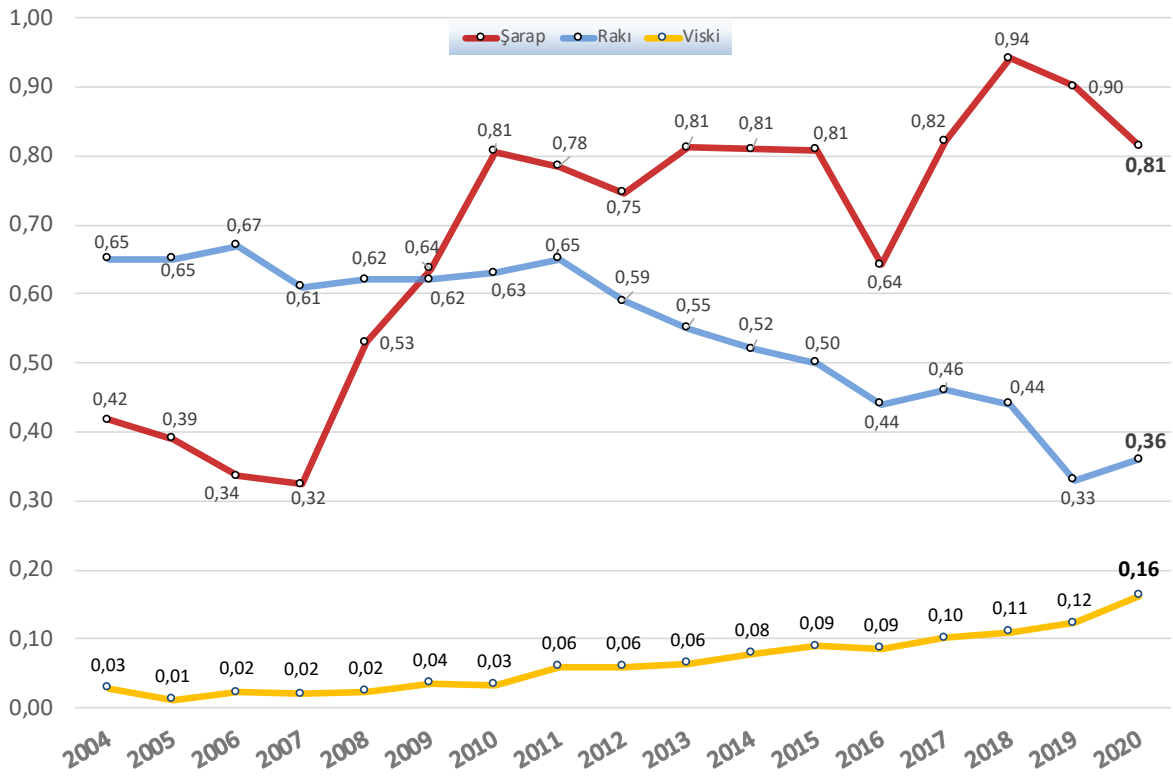
TABLO 2

Yıl	Yıllık Kişi Başı Tüketim Miktarı (litre)				Şarap İthalatının Toplam İç Satışa Oranı (%)	Şarap İhracatının Yerli Üretime Oranı (%)
	Ülke Nüfusu (TÜİK)	Şarap	Rakı	Viski		
2004	68 010 215	0,42	0,65	0,03	1,5%	10,7%
2005	68 860 539	0,39	0,65	0,01	3,1%	10,4%
2006	69 729 967	0,34	0,67	0,02	4,9%	12,1%
2007	70 586 256	0,32	0,61	0,02	4,0%	11,5%
2008	71 517 100	0,53	0,62	0,02	2,4%	6,3%
2009	72 561 312	0,64	0,62	0,04	2,1%	5,3%
2010	73 722 988	0,81	0,63	0,03	2,5%	3,8%
2011	74 724 269	0,78	0,65	0,06	2,6%	4,3%
2012	75 627 384	0,75	0,59	0,06	3,2%	4,7%
2013	76 667 864	0,81	0,55	0,06	2,9%	4,6%
2014	77 695 904	0,81	0,52	0,08	3,9%	4,4%
2015	78 741 053	0,81	0,50	0,09	3,1%	4,6%
2016	79 814 871	0,64	0,44	0,09	3,3%	5,9%
2017	80 810 525	0,82	0,46	0,10	3,1%	4,6%
2018	82 003 882	0,94	0,44	0,11	2,3%	3,6%
2019	83 154 997	0,90	0,33	0,12	3,1%	4,4%
2020	83 614 362	0,81	0,36	0,16	3,7%	2,7%

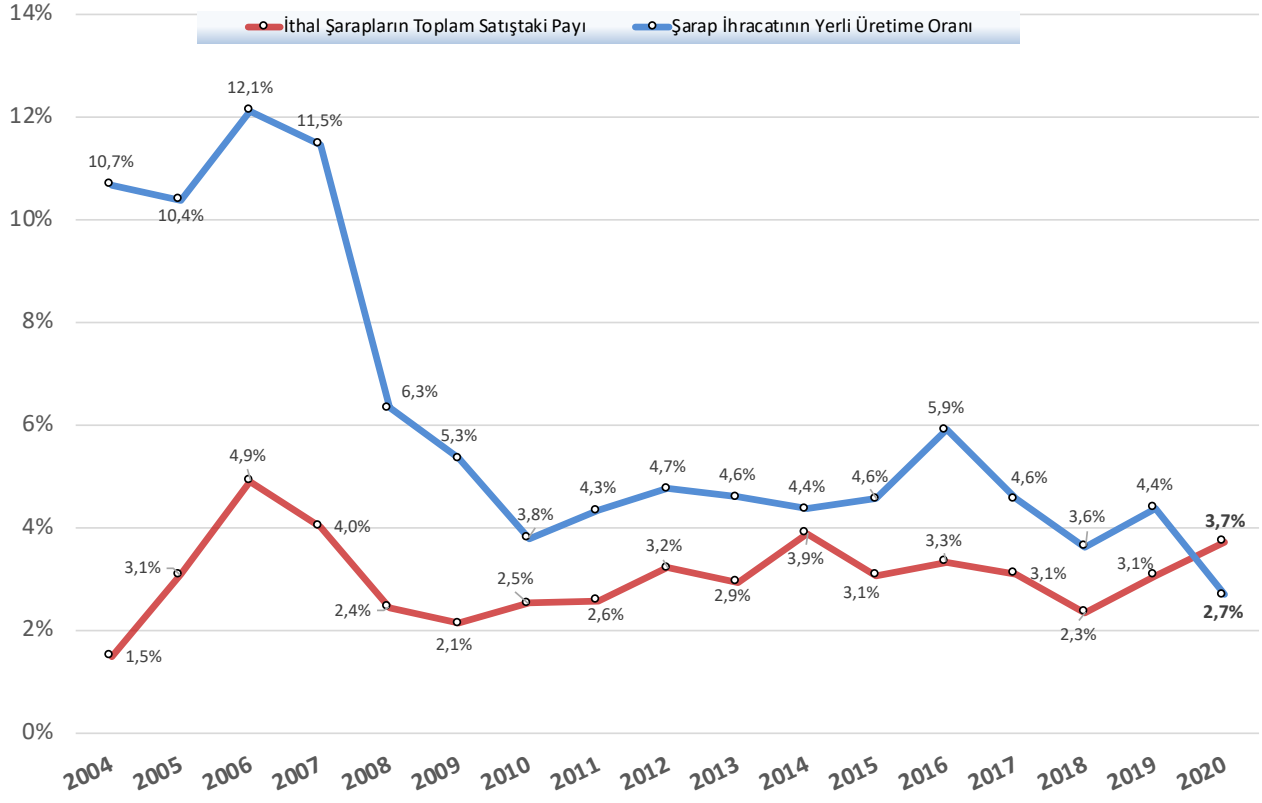
TÜRKİYE'DE YILLIK ŞARAP ARZI (Milyon litre)

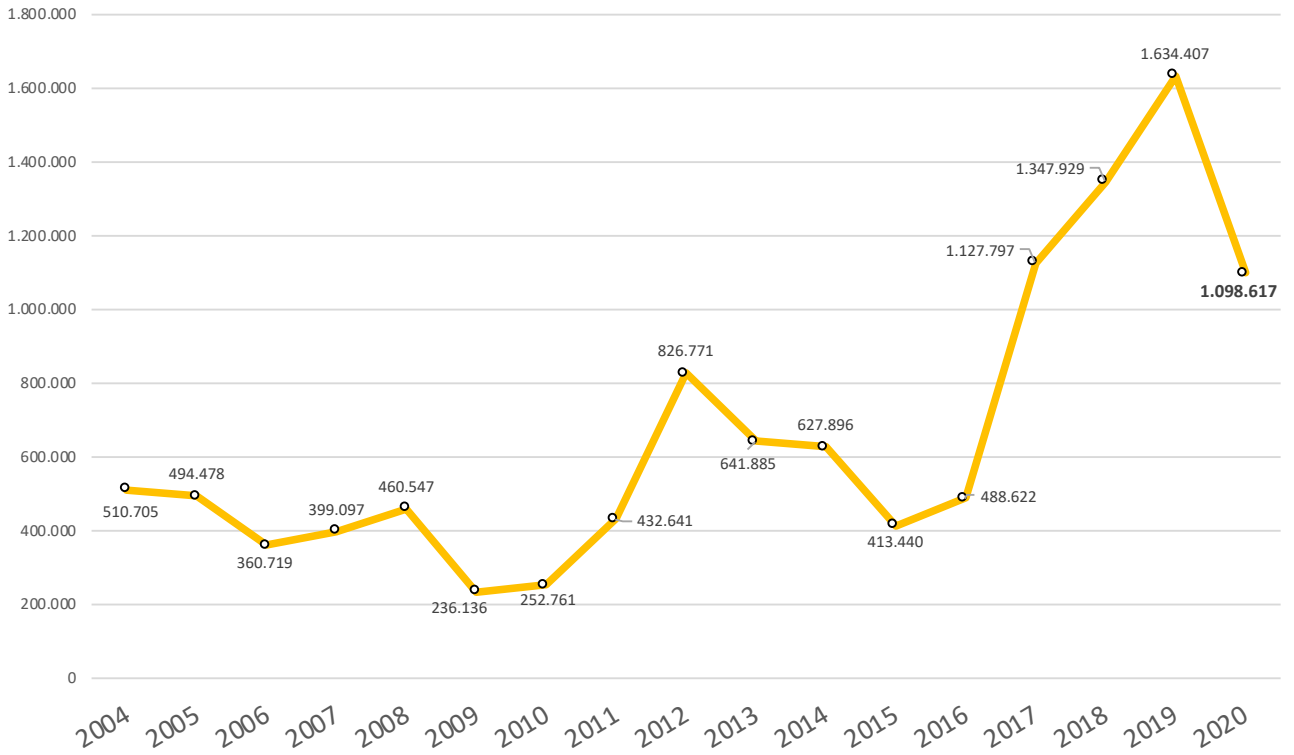
TÜRKİYE'DE KİŞİ BAŞI TÜKETİM MİKTARI (Litre/Yıl)

TÜRKİYE'NİN ŞARAP İTHALAT VE İHRACAT ORANLARI (%)

Köpüren Şarap Satış Miktarı (litre)

BU RAKAMLAR BİZE NE ANLATIYOR?

- Türkiye’de satılan yıllık şarap miktarı (buna tüketimi demek de yanlış olmayacaktır) 2020 itibariyle 65,5 milyon litredir.
- Bu rakama ithal edilen şarapları da kattığımızda yıllık tüketim 68,1 milyon litre olmaktadır.
- 2004 yılından bu yana (17 yılda) Ülkemizdeki şarap tüketimi 2,5 kat civarında artmıştır.
- Ancak, 2019 yılında başlayan şarap tüketim miktarındaki azalma eğilimi pandemi yılı olan 2020’de artarak devam etmiştir. 2020 yılında toplam şarap tüketimi 2018’e göre yaklaşık %12 gerilemiştir.
- TÜİK verilerine göre yıllar itibariyle nüfus sayıları dikkate alınarak yapılan hesaplama göre, kişi başı şarap tüketim miktarı 2020 itibariyle 0,81 litredir.
- Kişi başı şarap tüketimi 2018 yılında 0,94 litre ile son 17 yılın en yüksek değerine ulaşmış, ancak yine de kişi başı 1 litre eşliğini aşamamıştır.
- Diğer alkollü içeceklere baktığımızda ise, rakı satışlarında istikrarlı bir şekilde azalma görülmektedir. 2020 yılındaki kişi başı rakı tüketimi 0,36 litre ile 2004 yılının yarısı düzeyindedir. 2004 yılında kişi başı rakı tüketimi kişi başı şarap tüketiminden %50 düzeyinde fazla iken, 2009 yılında başa baş seviyeye gelmiş; makas daha sonra şarap lehine açılmıştır. Resmi rakamlara göre 2020 yılında kişi başı şarap tüketimi rakı tüketiminin iki katından fazladır. (Rakı satış rakamlarında vergi etkisiyle dönemsel değişen kayıt dışı/ev üretimi rakamlarının da etkili olduğu dikkate alınmalıdır)
- Viski tüketimi ise kararlı bir şekilde artmaya devam etmektedir. 2020 yılında kişi başı viski tüketimi 0,16 litre ile hala çok düşük seviyelerde olsa da, kişi başı tüketimin 2004 yılına göre 5 kat düzeyinde arttığı dikkati çekmektedir.
- Buraya konu edilmeyen bira tüketimi ise, yıllar itibariyle çok değişkenlik göstermemekte olup, 2020 yılında kişi başı tüketim miktarı 10 litre düzeyiyle (yıllık toplam satış 874 milyon litre) alkollü içkilerde açık ara öndedir.
- **Pandemi yılı olan 2020’ye baktığımızda;**
 - Özellikle viskinin patlama yılı olduğunu söylemek mümkündür. 2019 yılında yıllık 10,2 milyon litre olan viski tüketimi 2020 yılında %34 artışla 13,6 milyon litreye sıçramıştır.
 - Son 10 yıldır sürekli azalan kişi başı rakı tüketimi 2020 yılında %10’a yakın bir artışla bu trendi yukarı doğru kırmıştır.
 - Şarap tüketimi ise, 2019’da başlayan düşüş eğilimini 2020’de de sürdürmüştür. Bu düşüşte elbette turist sayısındaki çakılmanın etkisi büyüktür. Ancak turist sayısının bir önceki yıla göre %14 arttığı 2019 yılında dahi düşüşün başlamış olduğu da unutulmamalıdır.
 - Öte yandan, Türkiye’ye şarap ithalatına baktığımızda ise, ithal edilen şarap miktarının son iki yılda %40 arttığı görülmektedir. 2018 yılında 1,8 milyon litre olan ithal şarap miktarı, 2020 yılında -tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşarak- 2,5 milyon litreye yükselmiştir. Bu rakamlara göre, 2018 yılında ithal şarapların toplam satışlar içindeki oranı %2,3 iken, bu oran 2020 yılında %3,7’ye çıkmıştır.
 - Köpüklü şarap satışlarında 2015 yılında başlayan düzenli yükseliş 2020 yılında %33 azalma ile yönünü hızlı bir düşüşe çevirmiştir.
 - Yerli üreticilerimizin şarap ihracat rakamı ise 2020 yılında (bir yılda) %45 oranında azalmıştır. 2019 yılında 3,2 milyon litre olan ihracat miktarı 2020 yılında 1,8 milyon

litreye gerilemiştir. Bu hali ile ihracat rakamının toplam satışlara oranı %4,4'ten %2,7'ye düşmüştür.

- Şarap ithalatındaki yükseliş ve ihracattaki düşüş nedeniyle, 2020 yılı Türk şarap dünyasında ilk defa ithalatın ihracat miktarını geçtiği yıl olarak kayıtlara girmiştir. 2006 yılında %12 düzeyinde olan şarap ihracatının, Türk şarapçılığının kalite çizgisinin giderek yükselişine tanık olduğumuz bir süreçte %2'lere düşmüş olduğunu görmek üzücü ve düşündürücüdür.

Yener Şenok

Nisan 2021